Cena numeru 1 złoty

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny ziemi częstochowskiej

Nr. 177 — Częstochowa, sobota 15 września 1945 r. — Rok I.

Przywódcy „Czarnego Smoka“ aresztowani

WASZYNGTON. — Liczba aresztowanych zbrodniarzy wojennych w Japonii podwyższyła się w ciągu dnia wczorajszego do cyfry 47, gdyż siedmiu przywódców organizacji wojskowej „Czarny Smok“ zostało aresztowanych. Na czele „Czarnego Smoka“ stał admirał Szimada, który kierował akcją japońską przeciw Pearl Harbour.

Aresztowany został także w dniu wczorajszym poseł niemiecki w Japonii Stahmer.

Fala samobójstw wśród wyższych wojskowych w Japonii zatacza coraz szersze kręgi. Ostatnio pozbawił się życia generał Sugijama i generał Tanaka, który był głównodowodzącym na Filipinach. Następnie otruł się także pułkownik Ojdomari, wraz z żoną i dziećmi.

Natomiast stan zdrowia byłego premiera Tojo uległ znacznej poprawie po dokonanej transfuzji krwi.

Sojusznicze siły okupacyjne w Japonii zapowiedziały, że urzędnicy japońscy w południowej Korei zastąpieni zostaną w najbliższej przyszłości Koreańczykami.

W Singapoore opublikowano fotografie, świadczące, że Japończycy używali jeńców alianckich, przebywających w obozach jako celów w strzelaniu.

ZGON NIEMIECKIEGO MARSZAŁKA ERNESTA BUSCHA

LONDYN, (BBC). — W jednym z obozów jeńców wojennych na terenie Anglii zmarł w ubiegłym tygodniu niemiecki marszałek Ernest Busch.

Agencja Reutera donosi z terenów okupowanych Niemiec, że w strefie amerykańskiej, brytyjskiej i sowieckiej przebywało ostatnio ponad 5 milionów ludzi przemocą wywiezionych do Niemiec. którzy już zostali repatriowani. Obecnie na repatriacje oczekuje jeszcze półtora miliona ludzi, a w liczbie tej znajduje się 846.000 Polaków.

W miejscowości Wuppertal odkryto grób w którym znajduje się 28 zamordowanych w bestialski sposób Polaków, Belgów i Rosjan. W związku z tym aresztowano 3 policjantów niemieckich.

POSEŁ FRANCUSKI W MOSKWIE UDAŁ SIĘ DO LONDYNU

Paryż. PAP Polpress. — Poseł francuski w Moskwie gen. Catroux został zawezwany do Londynu przez francuskiego ministra spraw zagranicznych Bidault, biorącego udział w konferencji ministrów spraw zagranicznych.

PIERWSZY RAPORT O SKUTKACH WYBUCHU BOMBY ATOMOWEJ

LONDYN. (BBC). — Rząd brytyjski ogłosił pierwszy raport o skutkach działania bomby atomowej. Według tego sprawozdania w Hiro-Szimie zniszczeniu uległo 68.000 domów, co stanowi 80 — 90 proc. wszystkich zabudowań.

Japończycy twierdzili, że przejście po terenach. które były bombardowane powoduje śmierć, jednakże nie odpowiada to prawdzie, gdyż śmierć grozi tylko osobom, które zostały ranne. albowiem promienie radioaktywne działają w dalszym ciągu.

Ambasador W. Brytanii u prem. Osóbki-Morawskiego

WARSZAWA. — W dniu wczorajszym premier Osóbka-Morawski przyjął na specjalnej audiencji ambasadora Wielkiej Brytanii, wobec którego sprecyzował stanowisko Rządu Rzeczypospolitej odnośnie procesu i wyroku na 48-u Polaków w Paderborn.

WARSZAWA. — W związku z procesem w Paderborn i zapadłym w nim wyrokiem w Warszawie odbędzie się jutro tj. w sobotę 15 b. m. w sali „Romy“ wielki wiec protestacyjny zwołany przez Komisję Porozumiewawczą 4-ch Stronnictw Politycznych.

AMB. SKRZESZOWSKI W DRODZE DO PARYŻA

WARSZAWA. — W dniu wczarajszym odleciał do Paryża amb. Polski przy rządzie gen. de Gaulle'a Stanisław Skrzeszowski. Amb. Skrzeszowskiemu towarzyszy w jego podróży żona oraz personel ambasady polskiej w Paryżu.

Konkordat między Polską a Watykanem przestał obowiązywać

WARSZAWA. — Na posiedzeniu Rady Ministrów, które odbyło się w Warszawie w dniu 12 września b. r. była rozpatrywana sprawa stosunków między Rzeczpospolitą Polską a Stolicą Apostolską. Rada Ministrów w wyniku obrad powzięła jednomyślną uchwałę, iż konkordat zawarty w swoim czasie między Rzeczpospolitą Polską a Stolicą Apostolską przestał obowiązywać na skutek jednostronnego zerwania jego postanowień przez Stolicę Apostolską. Rada Ministrów stwierdza, że Kościół będzie miał nadal zapewnioną pełną swobodę działania w ramach obowiązujących ustaw.

Halifax i Keynes o swej misji w USA

WASZYNGTON. — Przebywający w Stanach Zjednoczonych lord Halifax i lord Keynes przyjęli na konferencji przedstawicieli prasy amerykańskiej. Przedstawiciele misji finansowej brytyjskiej oświadczyli, iż przybyli, celem przeprowadzenia pertraktacyj z rządem Stanów Zjednoczonych w sprawach finansowych i gospodarczych, które wyłoniły się po odwołaniu billu o „Lend-Lease“. Lord Keynes oświadczył, że celem ujednolicenia polityki handlowej i gospodarki światowej przed rządem brytyjskim stoją dwie alternatywy: 1) osiągnięcie przez rząd brytyjski najlepszych wyników przy użyciu tylko własnych środków w zależności jednak od międzynarodowej koniunktury. Rząd jednak dbać musi w takiej sytuacji o zrównoważenie bilansu handlowego i ograniczenie importu na zasadach oszczędności.

2) wspólnie ze Stanami Zjednoczonymi osiągnięcie większej wolności handlowej i celnej przy normalnej wymianie handlowej.

W dalszym ciągu lord Keynes oświadczył, iż on sam przychyla się do alternatywy drugiej, chociaż w Anglii wiele osób wypowiada się za pierwszym sposobem wyjścia z sytuacji.

Następnie zabrał głos lord Halifax, który oświadczył, że delegacja brytyjska nie przyszła po prośbie i Wielka Brytania nie ma zamiaru przyjmować zobowiązań, których nie byłaby w stanie wypełnić.

Delegacji amerykańskiej przewodniczył w obradach pomocnik sekretarza stanu William Clayton.

Król Piotr Jugosłowiański u J. Byrnesa

„Pokój zależy od współpracy między mocarstwami“

LONDYN. PAP Polpress. — W środę wieczorem ogłoszono w Londynie następujący komunikat o konferencji pięciu ministrów spraw zagranicznych.

„Odbyło się drugie posiedzenie pięciu ministrów spraw zagranicznych, które zakończyło się dnia 12 września o godz. 6.30 po południu.

Z uwagi na to, że okazała się konieczność przetłumaczenia i przestudiowania większej ilości dokumentów, postanowiono zwołać trzecie posiedzenie na piątek o godz. 11 przed południem“.

Korespondent Reutera komentując powyższy komunikat, przypuszcza, że dokumenty, o których mowa dotyczą sprawy pokoju z Włochami.

Agencja Reutera podkreśla, że podczas jednodniowej przerwy ministrowie spraw zagranicznych nie będą komunikowali się ze swoimi rządami, gdyż nie wynikły dotąd żadne trudności, których by sami nie mogli rozwiązać.

LONDYN. — Sekretarz stanu J. Byrnes udzielił wczoraj wywiadu dziennikarzom londyńskim. W wywiadzie tym Byrnes stwierdził, że zadaniem konferencji ministrów spraw zagr. jest uzgodnienie poglądów między rządami wielkich mocarstw w okresie powojennym.

Minister Byrnes przyznał, że między stanowiskami poszczególnych rządów zachodzą pewne rozbieżności i że zadaniem konferencji jest doprowadzenie do jednomyślności w kwestiach zasadniczych. Minister Byrnes oświadczył, że przyszły pokój zależy od stopnia współpracy między wielkimi mocarstwami.

LONDYN. — W dniu wczorajszym sekretarz Byrnes przyjął króla Piotra jugosłowiańskiego oraz odbył dłuższą konferencję z greckim regentem Damaskinosem.

Do Londynu przybyli ambasadorowie Stanów Zjednoczonych w Warszawie i Belgradzie. Oczekiwane jest również przybycie ambasadora St. Zjednoczonych w Moskwie Harrimana.

Dziennikarze amerykańscy u prez. Trumana

WASZYNGTON. — Prezydent Truman przyjął w dniu wczorajszym na dłuższej konferencji przedstawicieli prasy stołecznej. którym odpowiedział na wszystkie aktualne pytania.

W odniesieniu do Japonii prezydent oświadczył, iż metody postępowania wobec Japonii ustalone zostały wspólnie z innymi mocarstwami i państwa alianckie nie mają najmniejszego zamiaru postępować z Japonią w „białych rękawiczkach“. Dochodzące z Australii głosy protestu przeciwko obecnie stosowanym w Japonii metodom znajdą odpowiedź w niedalekiej przyszłości.

Omawiając sprawę Korei, prezydent oświadczył. że japońscy funkcjonariusze administracyjni zostaną wkrótce usunięci i zastąpieni Koreańczykami. Na razie istnieją jeszcze lokalne trudności. Na pytanie, kiedy Japończycy zostaną ostatecznie usunięci odpowiedzieć może tylko generał Mac Arthur.

Przechodząc do sprawy pomocy finansowej dla Wielkiej Brytanii prezydent kategorycznie zaprzeczył twierdzeniom jakoby Wielka Brytania napotykała w Stanach Zjednoczonych na trudności z powodu socjalizacji kraju. Stany Zjednoczone nie mają najmniejszego zamiaru mieszać się w wewnętrzne sprawy Anglii.

Co się tyczy umiędzynarodowienia Dardaneli, to sprawa ta dyskutowana w Poczdamie przekazana została do dalszego załatwienia radzie ministrów spraw zagranicznych 5 Mocarstw, która obecnie obraduje w Londynie.

Jeżeli chodzi o Trybunał Międzynarodowy dla sądzenia zbrodniarzy wojennych to Stany Zjednoczone reprezentowane będą przez Francisa Biddle, którego zastępcą jest John Parker.

— o —

POLSKI CHARGE D'AFFAIRES U DEAN ACHESONA

WASZYNGTON. — W dniu wczorajszym p. o. sekretarza stanu dla spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych Dean Acheson przyjął nowego polskiego charge d'affaires Janusza Żółtowskiego, który objął już lokal ambasady polskiej w Waszyngtonie.

W związku z tym prasa amerykańska przypomina, że obecnie aktualna staje się sprawa funduszów polskich zamrożonych w czasie wojny, które wynoszą 30.000.000 dolarów. Poza tym należy spodziewać się, iż omawiane będą w najbliższej przyszłości sprawy kredytów amerykańskich dla Polski na odbudowe zniszczonego kraju. Wreszcie Statut Organizacji Narodów Zjednoczonych będzie mógł być podpisany przez Polske jako 51-sze państwo. Oczywiście rozumieć należy to tylko w sensie organizacyjnym gdyż faktycznie Polska zajmuje jedno z pierwszych miejsc w rodzinie Narodów Zjednoczonych, gdyż pierwsza przeciwstawiła się agresji hitlerowskiej.

Niesprawiedliwości stało się zadość

Proces w Paderborn zakończył się. Tego rodzaju zakończenia i wyroku nie spodziewaliśmy się nigdy. Niesprawiedliwości stało się zadość. Jedynie w ten sposób da się określić wyrok który zapadł w Paderborn. To jednak nie wszystko. Decyzja brytyjskiego kolegium sędziowskiego skazująca na śmierć czterech polskich obywateli, a pozostałych na długoletnie więzienie uraziła do głębi godność społeczeństwa polskiego. Więc na taką zapłatę zasłużyliśmy sześcioletnim zmaganiem z hitlerowskim terrorem, taka więc jest odpowiedź „braterskiej Anglii“ na wysiłki narodu polskiego. Zapomnieli widocznie brytyjscy sędziowie o tych tragicznych dla Anglii chwilach, po klęsce Francji w 1940. kiedy tylko polscy lotnicy bronili wysp angielskich przed morderczymi atakami Stukas'ów.

Zatarła się już pamięć o krwi wspólnie przelanej na piaskach pustyni Libijskiej, na ulicach Tobruku i pod Monte Cassino.

Dziwnie krótka jest pamięć Anglików. Naród angielski i jego wodzowie mieli zawsze usta pełne słodkich frazesów pod adresem bratniej i sprzymierzonej Polski, Brytyjscy mężowie stanu rozpływali się we łzach współczucia nad umęczonym narodem polskim. Dziwnie szybko te łzy obeschły.

Nie upłynęło jeszcze pół roku od ostatecznej klęski niemców. a już czynniki brytyjskie zapominają o burzy. która przewaliła się nad światem.

Proces w Paderborn jest jawnym dowodem tego, że nie wszędzie jeszcze zapanowała sprawiedliwość i prawo, o które przecież świat pławił się we krwi przez długie sześć lat męki.

Czterech Polaków skazano na śmierć... Trudno uwierzyć po prostu...

Chwilami wydaje się że to nie prawda. Że to nie sąd złożony z przedstawicieli przyjaznego narodu wydał wyrok śmierci na obywateli Rzeczypospolitej Polskiej! Stają nam przed oczyma tak dobrze znane i tak znienawidzone czerwone plakaty z czasów okupacji: „Za akty gwałtu wymierzone przeciw Rzeszy Niemieckiej taki, a taki Sąd Specjalny skazał na karę śmierci przez rozstrzelanie... i tu następowała litania nazwisk i dobrze znany dopisek „wyrok wykonano“.

A tak bardzo chcielibyśmy o tym zapomnieć.

W społeczeństwie polskim rodzi się bunt przeciw bezprawiu z Paderborn.

Z jakiego tytułu władze angielskie sądzą i skazują na śmierć obywateli obcego państwa. Tego nie da się wytłumaczyć prawem wojennym ani stanem wyjątkowym. Tego nie da się wytłumaczyć niczym w szczególności dlatego. że chodzi tu o Polskę, o tę Polske. która przez sześć lat walczyła w szeregach Narodów Zjednoczonych o triumf prawdy i sprawiedliwości przeciwko tym właśnie niemcom z których powodu skazuje się obecnie na śmierć Polaków.

Decyzję sądu angielskiego dałoby się jeszcze zrozumieć gdyby szło tutaj o jakieś czyny przestępne wymierzone przeciw Imperium Brytyjskiemu czy przeciw jego siłom zbrojnym. Ale o kogo chodzi tutaj? O kogo tyle hałasu? O paru niemieckich bandytów. którzy na pewno będąc w krajach okupowanych w szeregach jakichś SS czy SD dopuszczali się setek morderstw na bezbronnej ludności.

Z powodu kilku niemieckich bandytów skazywać na śmierć obywateli sprzymierzonego państwa!!! Czy to czasem nie za wiele?!

Dlaczego władze brytyjskie nie wezmą się na serio do tych tysięcy morderców. którzy do dziś dnia chodzą swobodnie w brytyjskiej strefie okupacyjnej. dlaczego procesy przeciwko zbrodniarzom niemieckim odkłada się w nieskończoność, a proces przeciw Polakom montuje się w tempie tak przyśpieszonym?!

Naród polski żąda odpowiedzi, kiedy otrzyma satysfakcję za lata męki i terroru, kiedy należna kara spotka tych wszystkich którzy na swym sumieniu mają życie milionów Polaków?

Ofiary Treblinki, Majdanka i Oświęcimia wołają o sprawiedliwość, o wyrok śmierci nie dla Polaków, nie dla ofiar terroru hitlerowskiego ale dla bandytów i zbrodniarzy!

Dlaczego władze brytyjskie nie dbają o ulżenie doli tysiącom Polaków rzuconych na obcą i wrogą im ziemię?

(Dalszy ciąg na stronie 2-ej)

Tadeusz Ostrowski

Pasieka — prastary gród słowiański

Na jakieś sto lat, a może i dawniej, zanim się w ogóle zaczęła pisać historia polska, wzniesiono na Pasiece grodzisko ogromne, aby się oprzeć mogło złej wodzie i złym ludziom. Pasieka jest to jedna z dwóch wysp, jakie pozostały na Odrze, przepływającej przez Opole dwiema łachami. Około roku 900 powstało tu wielkie osiedle. Było to, można powiedzieć, miasto w naszym zrozumieniu, bo składało się nie tylko z pomieszczeń mieszkalnych, ale i z warsztatów, składów handlowych i wojskowych.

Odkryła je przypadkiem zła wola. Ten sam instynkt niszczący, który w 1930 roku triumfalnie wywłaszczył ruiny zamku piastowskiego w Opolu, natknął się przy uprzątaniu gruzów po pracowicie rozwalonym zabytku i kopaniu fundamentów pod gmach regencji, na dokument — metrykę tej ziemi. Dokument z woli przyrody ocalał w gruncie bagnistym, niby muszka w bursztynie.

I oto wyjrzało spod ruin miasto starosłowiańskie, jak owa bajeczna, zatopiona w Bałtyku Wineta. Odznaczała je niezwykła symetryczność w budowie. Ulice około dwóch metrów szerokie, przecinały się pod kątem prostym tworząc czworobok, z których każdy miał 4 chaty. Wskutek bagnistego, podobnie jak w Biskupinie gruntu, ulice były wykładane deskami, przytwierdzonymi do wbitych w ziemię pilonów.

Obok pomieszczeń mieszkalnych można było w Pasiece odróżnić wyraźne budowle o innym przeznaczeniu. Więc oddzielne domostwa dla kupców, coś w rodzaju hali targowej, gdzie przebywali czekając na pozwolenie handlu po uiszczeniu opłaty składowego, jaki gród opolski ściągał z importerów.

Pośrodku grodu wyraźny ślad świątyni (cerkwi chrześcijańskiej czy pogańskiej jeszcze gontyny?), najcenniejszą jednak, bo nieoczekiwaną i rozkrzyczaną przez prehistoryków niemieckich zdobyczą, był zdecydowany słowiański typ jego chaty.

Na czym polega jego słowiańskość?

Chata opolska — jak wiadomo — budowana jest na zrąb z belek, kładzionych poziomo w czworobok (4.40 na 4.40 metra) tą samą sztuką ciesielską, jaka od epoki wczesnohistorycznej przetrwała na Śląsku do dziś, a imponuje swym kunsztem w budowie drewnianego kościółka, który z jej wzoru wyrósł i trwa. Materiałem budowlanym była sosna, dąb i brzoza, obrabiane przy pomocy siekier i klinów, bez użycia nieznanej jeszcze, zdaje się wtedy piły. Chata przeważnie jednoizbowa, a mająca około dwu metrów wysokości, posiadała podłogę z grubych desek, a na podłodze zwykle w tym miejscu zwęglonej, mieściło się w rogu izby, na pokuciu, palenisko otwarte, ułożone z kamienia. Chata była kurna, bez komina i bez okien.

O życiu jej mieszkańców wiemy stosunkowo wiele. Żywili się oni jagodami, jęczmieniem, rybą i zwierzyną. Mieszkali pod jednym dachem z chudobą, a sypiali na łóżkach, skórami okrytych.

Osada na Pasiece istniała do końca 13 wieku. Pewnego jednak dnia Odra musiała prawdopodobnie zniechęcić mieszkańców jakimś większym wylewem do dalszych wysiłków, szczupłość zaś miejsca na wysepce kazała przenieść się im na prawy brzeg Odry. Z Pasieki na „Górkę"! Tam też stanął zamek kasztelański i najstarszy kościół opolski pod wezwaniem św. Wojciecha, o którym legenda mówi, że zbudował w 985 roku pierwszą kaplicę chrześcijańską na Pasiece.

Oto pokrótce historia grodziska na Pasiece, odkrytego przypadkiem przez niemców, tych burzycieli starych, zamierzchłych i drogich sercu każdego Polaka pamiątek.

Do odkrycia tego niemcy przywiązywali wielką wagę. Już w 1930 roku prehistorycy niemieccy rozpoczęli w Pasiece szczegółowe badania, których jednakże dotychczas nie opublikowali. I nigdy ich nie opublikują, przegnani z tej ziemi, która w swym wnętrzu przechowuje dużo ukrytych jeszcze skarbów, świadczących o jej polskości i o tym, że od wieków zamieszkiwały na niej prastare plemiona Opolan.

Bo przecież Opole — to prastary śląski gród, który począwszy od 13 wieku był stolicą piastowską księstwa opolskiego.

Dziś nad miastem tym powiewają znów biało-czerwone sztandary na dowód, że Opolszczyzna jest nasza, polska. I że nasza jest ziemia, na której tak do niedawna jeszcze panoszył się krwawy najeźdźca krzyżacki.

Polska na światowej konferencji Związków Zawodowych

WARSZAWA (Polpress). — W dniu 25 b. m. rozpoczynają się w Paryżu obrady Światowej Konferencji Związków Zawodowych, która zgromadzi delegatów organizacyj robotniczych całego świata dla stworzenia podwalin pod nową, potężną Międzynarodówkę Zawodową: Światową Federację Związków Zawodowych.

Polski ruch zawodowy reprezentowany będzie przez Komisję Centralną Związków Zawodowych, która zgłosiła swój akces na konferencję i wysyła do Paryża 4-ch delegatów i 4-ch zastępców.

Światowa Konferencja Związków Zawodowych w Paryżu omówi i zatwierdzi projekt statutu Światowej Federacji, po czym dokona wyboru jej władz: Rady Generalnej. Komitetu Wykonawczego i sekretarza generalnego. Następnie konferencja kontynuować już będzie swe prace w charakterze pierwszego Kongresu Światowego Związków Zawodowych.

Plenum KCZZ w Polsce poleciło delegatom swym na Światowej Konferencji w Paryżu głosować za przyjęciem statutu w brzmieniu zaprojektowanym przez Komitet Administracyjny.

Podstawowe zasady projektu statutu w ogólnych zarysach przedstawiają się, jak następuje:

Federacja dąży do poprawy warunków bytu i pracy ludów wszystkich krajów oraz do ich zjednoczenia dla realizacji celów, do których zmierzają wszystkie miłujące wolność narody.

„Cele te — czytamy w projekcie statutu — będą mogły być w pełni urzeczywistnione jedynie przez wprowadzenie w świecie takiego ustroju, który umożliwi wykorzystanie wszystkich bogactw świata dla dobra wszystkich narodów, składających się w przeważającej większości z robotników fizycznych i pracowników umysłowych."

Poprawa warunków egzystencji ludów jest jednak niemożliwa, dopóki istnieje w jakiejkolwiek postaci faszyzm. Dlatego też najważniejszym zadaniem Światowej Federacji jest walka o ostateczne zgniecenie państw faszystowskich, walka przeciwko wojnie i przyczynom, które powodują wojny oraz walka o panowanie trwałego pokoju. Walkę przeciwko wojnie prowadzić będzie Federacja drogą pełnego poparcia wysiłków ku stworzeniu silnej organizacji międzynarodowej, wyposażonej w dostateczną dla zapobieżenia agresji władzę oraz drogą walki z reakcją o prawa demokratyczne i wolność dla wszystkich narodów.

Federacja bronić będzie we wszystkich instytucjach międzynarodowych interesów rzesz pracujących całego świata. Federacja walczyć będzie o zapewnienie robotnikom pracy, o podwyżkę płac, o skrócenie czasu pracy i całkowite zabezpieczenie społeczne pracowników.

Na konferencji reprezentowany będzie ruch zawodowy wszystkich państw i krajów zarówno Europy, jak i Ameryki, Azji i Afryki. Do obrad zasiądą zarówno przedstawiciele potężnych central związkowych, jak brytyjski Kongres Trade-Unionów, radziecka WCSPS i Kongres Związków Przemysłowych USA, jak i przedstawiciele robotników Iranu, Rodezji Poł., Konga belgijskiego i szeregu innych krajów.

Konferencja w sprawie świadczeń rzeczowych

WARSZAWA, (Polpress). — W związku z rozpoczętą kampanią zbioru świadczeń rzeczowych na rok gospodarczy 1945/46 odbyła się w Ministerstwie Aprowizacji i Handlu narada kierowników Oddziałów Świadczeń Rzeczowych. Na konferencji obecni byli: przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów minister H. Minc, minister aprowizacji i handlu dr. J. Sztachelski, podsekretarz stanu oraz wyżsi urzędnicy Ministerstwa Aprowizacji i Handlu.

W toku obrad minister aprowizacji i handlu dr. J. Sztachelski podkreślił, że akcja zbioru świadczeń rzeczowych należy do podstawowych zagadnień Państwa. Wszelkie świadczenia rzeczowe muszą być w oznaczonych terminach ściągnięte tym bardziej, że ustalone w obecnym roku gospodarczym ilości dostaw są minimalne.

Przy omawianiu sprawy dostaw zbóż i ziemiopłodów w bieżącym roku gospodarczym stwierdzono, że na skutek niepomyślnych warunków atmosferycznych, które wpłynęły na opóźnienie żniw, akcja zbioru świadczeń rzeczowych uległa opóźnieniu, co odbiło się niekorzystnie na ogólnej sytuacji aprowizacyjnej kraju. Jedynie wojew. śląsko-dąbrowskie jako całość spełniło wzorowo swój obowiązek wobec Państwa i ludności pracującej miast, oddając przedterminowo 25 proc. przypadających na tamtejsze województwo świadczeń.

Ponadto omawiano na konferencji kwestię dostaw ziemniaków, żywca, mleka, jaj, warzyw, wełny i t. p., jak również sprawę premiowania rolników oraz szereg spraw natury technicznej, związanych z usprawnieniem akcji świadczeń. Powzięto odpowiednie uchwały mające na celu usprawnienie działalności aparatu administracyjnego, powołanego do przeprowadzenia kampanii.

Konferencja ustaliła, że do dnia 1. X. b. r. ze względu na potrzeby aprowizacyjne miast, wieś musi dostawić jako minimum 25 proc. ogólnego planu dostaw.

W zakończeniu konferencji zabrał głos wiceminister dr. K. Petrusewicz, który zwrócił uwagę zebranych na duże zaniedbanie w zakresie realizacji świadczeń jaj. Sprawa ta wobec braku pogłowia zwierzęcego dla ludności pracującej nabrała specjalnej wagi.

Nowe pismo polskie we Francji

PARYŻ (Polpress). — Ukazał się pierwszy numer nowego pisma emigracji polskiej we Francji, „Gazeta Polska".

W artykule wstępnym p. t. „Trybuna zjednoczonej emigracji" czytamy m. in.: W 1938 roku w Hiszpanii, na pierwszym placu boju o Polskę zginął śmiercią bohaterską Józef Kostecki, Ślązak, górnik z Pas de Calais, który przez wiele lat pracował wśród emigracji polskiej, budując jedność naszej emigracji i przyjaźń polsko-francuską. Reakcja monachijska zamknęła wtedy, zgodnie z życzeniami sanacji, pierwszą demokratyczną gazetę polską we Francji „Dziennik Ludowy", której założycielem był Józef Kostecki. „Dziennik Ludowy" stanowczo i śmiało głosił prawdę o monachijczykach, gdy inne gazety emigracyjne bez sprzeciwu poszły za sanacyjną polityką monachijską.

„Dziennik Ludowy" został zamknięty, ale przyjaciele i współpracownicy Józefa Kosteckiego pozostali na posterunku. Jeden z nich — Zając padł od kuli niemieckiej jako jeden z pierwszych patriotów-zakładników. W 1941 roku Józef Spira (poległ w partyzantce), organizuje w rejonie północnym, zaś Roman Kornacki w rejonie południowym, pierwsze podziemne gazety polskie kierunku patriotycznego: „Niepodległość" i „Jedność Polska".

Wydawnictwa nielegalne „Niepodległość" „Jedność Polska", „Dla Polski", „Na straży" i „Nasza walka" krzepiły nadzieją zwycięstwa. Wzywały do walki i uczyły jak walczyć, jak zwiększyć udział Polski w ogólnej walce o wolność, jak służyć ojczyźnie. W czasie tych walk założone zostały we Francji fundamenty polskiej jedności demokratycznej.

Obecnie, po wyzwoleniu Polski „Gazeta Polska", spadkobierczyni najlepszych tradycyj demokratycznych naszej emigracji, będzie służyć Polsce. „Gazeta Polska" — to trybuna całej emigracji, zjednoczonej dziś wokół wyzwolonej Ojczyzny.

Niesprawiedliwości stało się zadość

(Dokończenie ze strony 1-ej)

Dlaczego władze brytyjskie okazują tyle troski o życie i zdrowie katów Europy? Czy miliony ofiar, czy morze przelanej krwi i łez mają pójść na marne?

Czy tragiczny błąd Wersalu ma się powtórzyć raz jeszcze?

Zresztą nie tylko nas boleśnie dotyka angielska pobłażliwość wobec hitlerowskich bandytów. Niedawno na przykład prasa brytyjska skrytykowała w sposób ostry wykonanie wyroku śmierci na byłym hitlerowskim burmistrzu Pragi Fitznerze. Nie podobało się angielskim estetom publiczne wykonanie egzukucji, w czasie której 50.000 mieszkańców Pragi dawało wyraz swej radości z powodu sprawiedliwej kary jaka spotkała zbrodniarza. I to obudziło krytykę prasy brytyjskiej. O panowie z dżentelmeńskiej Anglii! Gdybyście przeżyli to co my przeżywaliśmy przez lat sześć, gdybyście widzieli te setki niewinnych ofiar, rozstrzeliwanych na rogach ulic warszawskich, bylibyście bardziej pobłażliwi dla ludzi, którzy przez sześć lat nie wiedzieli co spokój, którzy nie byli pewni dnia ani godziny, a bardziej surowi dla tych, którzy na to zasługują.

*

*Naród polski domaga się sprawiedliwości. Naród polski żąda wstrzymania wykonania niesprawiedliwego wyroku z Paderborn i rewizji procesu. Naród polski żąda dopuszczenia do udziału w procesie przedstawiciela **Rzeczypospolitej Polskiej**.*

(b. s.)

Prasa francuska o deklaracji de Gaulle'a

PARYŻ (Polpress). — Prasa francuska żywo komentuje deklarację gen. de Gaulle'a, złożoną korespondentowi **„Times'a"**.

Pismo wyraża pogląd, że o planach de Gaulle'a zadecyduje naród francuski w zbliżających się wyborach.

Dziennik katolicki **„L'Aube"** pisze, że oddanie Nadrenii pod polityczną i strategiczną kontrolę Francji od granicy szwajcarskiej do Kolonii i oddanie rejonów Nadrenii na północ od Kolonii pod kontrolę Wielkiej Brytanii, Belgii i Holandii, zagwarantuje bezpieczeństwo gospodarcze całej Europie zachodniej poprzez wspólną eksploatację Zagłębia Ruhry.

Umiędzynarodowienie Renu stworzy podstawę współpracy europejskiej. Gazeta nazywa wprowadzenie w życie tych planów „tworzeniem elementarnych warunków, umożliwiających wychowanie potomstwa tym Francuzom, Anglikom, Duńczykom i Belgijczykom, których niemcy nie zdążyli wymordować".

Dziennik Ruchu Oporu **„Combat"** również akceptuje plan umiędzynarodowienia kopalni węgla w Zagłębiu Ruhry, ale z rezerwą odnosi się do planu tworzenia Koalicji Zachodniej.

Gazeta zwraca uwagę na to, że koncepcja Koalicji Zachodniej zawiera w sobie wiele niebezpieczeństw a mało korzyści.

„L'Humanite" również przeciwstawia się planom związku państw zachodniej Europy, zwracając uwagę, że wprowadzenie podziału Europy na dwie części może być skierowane przeciwko Stanom Zjednoczonym i Związkowi Radzieckiemu.

ZWOLENNICY PETAINA NIE MOGĄ KANDYDOWAĆ WE FRANCJI

LONDYN. — Agencja Reutera donosi z Paryża, że uchwałą rządu francuskiego byli posłowie i senatorowie, którzy w 1940 roku głosowali za przekazaniem władzy Petainowi, nie mogą obecnie kandydować do parlamentu francuskiego.

Radio brytyjskie pod kontrolą rządu

LONDYN (Polpress). — „Times" omawia rozporządzenie, wydane przez rząd angielski, na mocy którego brytyjskie audycje radiowe mają być kontrolowane przez ministerstwo spraw zagranicznych. Gazeta wyraża żal, że władze mają zamiar cenzurować transmisje europejskie radia angielskiego.

GUATEMALA UZNAŁA HISZPAŃSKI RZĄD EMIGRAC.

WASZYNGTON. — Minister spraw zagranicznych Guatemali Toriello oświadczył w dniu wczorajszym, że rząd Guatemali postanowił uznać hiszpański rząd emigracyjny.

JESZCZE JEDEN ZBRODNIARZ HITLEROWSKI ZAWISŁ NA SZUBIENICY

PRAGA. — W dniu wczorajszym zakończył się proces przed Trybunałem Ludowym przeciwko Jindrichowi Fivingerowi, komendantowi SS, który był zwierzchnikiem obozu koncentracyjnego w Hradcu Kralowej. SS-owiec skazany został na karę śmierci przez powieszenie. Wyrok natychmiast wykonano.

REPRESJE WOBEC JAPOŃCZYKÓW W SINGAPOORE

LONDYN (Polpress). — Agencja Reutera donosi z Singapoore, że władze brytyjskie dokonywują aresztowań wśród Japończyków, których działalność może zagrażać bezpieczeństwu publicznemu.

Generał japoński, który sprawował nadzór nad obozem dla jeńców wojennych, został aresztowany. Drużyny robotnicze, złożone z Japończyków uprzątają miasto ku wielkiej uciesze umęczonej ludności miejscowej.

NAJWYŻSZE AMERYKAŃSKIE ODZNACZENIE DLA OBROŃCY CORREGIDORU

WASZYNGTON. — Podczas przyjęcia w Białym Domu prezydent Truman nadał obrońcy Bataanu i Corregidoru generałowi Wainwrightowi najwyższe odznaczenie Stanów Zjednoczonych Medal Honorowy Kongresu Stanów Zjednoczonych. Wyższego amerykańskiego odznaczenia już nie ma.

Po akcie dekoracji medalem gen. Wainwright odwiedził obie Izby ustawodawcze i wygłosił przemówienia zarówno w Kongresie jak i w Senacie.

Pomoc szwedzka dla Polski

SZTOKHOLM (Polpress). — Dziennik „Stockholms Tidningen" zamieszcza wywiad z Johnem Andreassenem, stałym delegatem UNRRA w Szwecji, o pomocy szwedzkiej dla krajów, które były pod okupacją niemiecką. Andreassen oświadczył, że akcja pomocy szwedzkiej przede wszystkim będzie się koncentrować na Polsce. Akcja ta spotka się na pewno z aprobatą ze strony sojuszników.

KRONIKA

Komisja Kontroli Społecznej na terenie Częstochowy rozpoczęła już swoją działalność

Ustawa z 11 września 1944 r. o organizacji i zakresie działania Rad Narodowych uprawnia utworzoną przy miejskiej Radzie Narodowej w Częstochowie Komisję Kontroli Społecznej jako delegaturę Biura Kontroli Państwa, do kontrolowania wszystkich urzędów i instytucji państwowych oraz samorządowych.

Przelanie uprawnień dawnej Najwyższej Izby Kontroli Państwa względnie Okręgowych Izb Kontroli na terenowe Rady Narodowe ma na celu wciągnięcie elementu społecznego do pracy państwowej i dania mu możności wywierania swego wpływu na kształtowanie się czynności administracyjnych.

Utworzona przy Miejskiej Radzie Narodowej Komisja Kontroli Społecznej ma prawo kontrolowania wszystkich przedsiębiorstw, zakładów, fundacji i instytucji prowadzonych przez Państwo, Samorząd lub organizacje społeczne oraz wszystkich przedsiębiorstw i zakładów prywatnych, stowarzyszeń, spółek i majątków, korzystających z funduszów publicznych lub działających przy udziale finansowym Skarbu Państwa lub Samorządu, albo też pod gwarancją czy pod zarządem tychże.

Komisja Kontroli Społecznej ma dostęp do wszystkich komórek naszego życia publicznego, to też od sprężystości jej funkcjonowania i od aktywności delegatów tej Komisji zależeć będzie, czy swą ingerencją wywrą dodatni wpływ na życie publiczne zogniskowane na terenie naszego miasta.

Życzyć by sobie należało, ażeby współudział i pomoc w pracach kontrolnych okazywało i samo społeczeństwo przez ujawnianie i informowanie Komisji o faktach złej lub rujnującej gospodarki, o działaniach nacechowanych brakiem troski o dobro publiczne, o czynach połączonych ze stratą dla Państwa i Samorządu, albo też powodujących lub mogących spowodować ujmę dla dobra publicznego.

Ta bowiem ścisłość i łączność współpracy społeczeństwa z działalnością Komisji Kontroli Społecznej może się w dużym stopniu przyczynić do budowy silnego i prawdziwie demokratycznego Państwa.

Walne zebranie P. P. R. Śródmieście

Dnia 16.IX b. r. o godz. 10 w pierwszym terminie, o 10.30 w drugim odbędzie się ogólne zebranie członków P. P. R. Dzielnica Śródmieście.

Obecność obowiązkowa.

Publiczne Zebranie Stronnictwa Demokratycznego

Dnia 16 września b. r. o godz. 12.30 w sali Kameralnej Teatru Miejskiego odbędzie się publiczne zebranie członków i sympatyków Stronnictwa Demokratycznego.

Referaty wygłoszą:

Wiceprezydent Kapalski Damazy na temat „Demokracja i Pseudodemokracja" oraz ob. Zagórski Józef, poseł na Sejm Ustawodawczy Ziemi Częstochowskiej, na temat „Chwila obecna". Wejście bezpłatne.

Kupiectwo odbudowuje gmach szkolny

Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Polskich w Częstochowie zwołało w dniu 12 b. m. pełne zebranie zarządów kół branżowych, które odbyło się w gmachu Gimnazjum Kupieckiego przy ul. Handlowej 14.

Wnętrze budynku zostało w znacznym stopniu zniszczone przez okupanta, a dach i sufity uszkodzone przez wybuchy amunicji w styczniu b. r.

Zebrani, po zapoznaniu się ze stanem zniszczenia gmachu, który swego czasu wysiłkiem całego kupiectwa częstochowskiego został wybudowany, postanowili przeprowadzić konieczny remont.

Dyrekcja i Komitet Rodzicielski Gimnazjum przyszły również z wydatną pomocą przy przeprowadzeniu tego zamierzenia.

Pełny Zarząd Stowarzyszenia uchwalił jednogłośnie nałożyć na każdego członka Stowarzyszenia obowiązek wpłacenia na ten cel jednorazowej składki w wysokości co najmniej zł. 200.— przy czym zamożniejsi członkowie winni wpłacić odpowiednio większe sumy.

Ponieważ gmach szkolny musi być oddany do użytku młodzieży przed 1-ym października b. r., Zarząd Stowarzyszenia za naszym pośrednictwem apeluje do wszystkich swych członków, aby bezzwłocznie w zrozumieniu ważności sprawy wypełnili swój obowiązek.

Wpłaty są przyjmowane w biurze Stowarzyszenia, Aleja Najśw. Maryi Panny 33 oraz przez Zarządy branż i upoważnionego inkasenta.

Biały chleb na kartki

W Ministerstwie Aprowizacji i Handlu rozważany jest obecnie projekt zmiany dotychczasowego wypieku chleba kartkowego z różnych względów nieodpowiadającego potrzebom i życzeniom ludności.

Ministerstwo zamierza przejść na wypiek chleba pytlowego białego o 70 proc. zamiast 96 proc. przemiału mąki, przy czym cena jego uległaby pewnej zwyżce, normy zaś przydziałowe byłyby obniżone. Szeroki ogół konsumentów zyskałby jednak na tym poważnie, otrzymując do spożycia biały chleb.

Przy obniżeniu procentowości przemiału uzyskałoby się znaczne ilości otrąb, które zużyte jako pokarm dla bydła wpłynęłyby na zwiększenie stanu pogłowia, a tym samym na wzrost zasobów tłuszczów i nabiału. Ponadto przydziały białego chleba na kartki wpłynęłyby niezawodnie na obniżenie jego ceny na wolnym rynku. Aby uniknąć nadużyć przy przemiale i wypieku Ministerstwo projektuje niezależnie od kontroli władz, wciągnięcie czynnika społecznego do sprawowania kontroli.

Udogodnienia dla rolników przy

„Dziennik Swiadczeń Rzeczowych" Nr. 18 przynosi zarządzenie Ministra Aprowizacji i Handlu, z którego wynika, że gospodarstwa o powierzchni do 2 ha przy dostawach ziemiopłodów w ramach świadczeń mogą bez ograniczeń korzystać z prawa zamiany jednych płodów na inne, również podlegające świadczeniom. Jeśli chodzi o gospodarstwa większe, o powierzchni ponad 2 ha, to właściciele ich, aby móc skorzystać z prawa zamiany, muszą uzyskać z Gromadzkiej Komisji Dostaw odpowiednie zaświadczenie, że dane gospodarstwo nie zbierze w roku bieżącym tych dostaw, jakie pragnie na inne wymienić, Zaświadczenie to musi być poświadczone przez Urząd Gminy. Zarządzenie przewiduje dokładnie, jakie płody rolne mogą być między sobą wymieniane i w jakim stosunku. Np. zamiast 100 kg. pszenicy, rolnik może dostarczyć 180 kg. jęczmienia, lub 110 kg. gryki, 120 kg. prosa, 60 kg. strączkowych jadalnych, 40 kg. oleistych, względnie 20 kg. włókna czesanego. Zamiast 100 kg. owsa można dostarczyć 50 kg pszenicy lub 90 kg. żyta, 90 kg. jęczmienia, 55 kg. gryki, 60 kg. prosa, 30 kg. strączkowych jadalnych, 80 kg. strączkowych pastewnych, 20 kg. oleistych, 10 włókna czesanego, względnie 120 kg. łubinu.

Dokładnych informacji o możliwościach wymiany udzielać będą Gromadzkie Komisje Dostaw i Gminni Referenci Świadczeń Rzeczowych. Należy jeszcze wyjaśnić, że gospodarstwa uprawiające brukiew żółtą mogą korzystać z prawa zamiany 5 proc. obowiązujących dostaw ziemniaków na brukiew żółtą w stosunku 140 kg. brukwi za 100 kg. ziemniaków.

Podwieczorek dla dzieci w „Częstochowiance"

Staraniem dyrekcji i Rady Załogowej „Częstochowianki", 9 września odbył się podwieczorek dla dzieci robotniczych w świetlicy fabrycznej, na który przybyło 230 roześmianych malców. Na program złożyły się: powitanie i otwarcie podwieczorku przez kierownika świetlicy ob. Iweckiego, koncert fortepianowy 12-letniej Danuty Kromer i 13-letniego Jurka Minkiny. Przemówienie dyrektora fabryki ob. Szczepańskiego do rodziców miało na celu wzbudzenie specjalnego nastawienia do wychowawczej roli, jaką odgrywa całe społeczeństwo, a przede wszystkim rodzice i szkoła w stosunku do dzieci, jako przyszłego pokolenia Rzeczypospolitej Polskiej.

Ob. Iwecki zaproponował stworzenie sekcji przyjaciół dzieci, która wraz z sekcją teatralno-muzyczną, sportową i chórem fabrycznym ma się przyczynić do podniesienia poziomu świetlicowych imprez.

Podwieczorek zakończono okrzykiem: niech żyją dzieci, przyszła duma demokratycznej Polski!

Wielka Zabawa w Kawiarni Literackiej

Jak już donosiliśmy, w sobotę 15 bm. odbędzie się wielka zabawa taneczna w Kawiarni Literackiej. Zwiększono parkiet do tańca. „Literacka" znana z doskonałej i niedrogiej kuchni oraz wyborowych napojów, specjalnie przygotowuje się na sobotę, ażeby mili goście byli zadowoleni — i jak zawsze — mogli spędzić wesoło i beztrosko noc na zabawie. Początek o godz. 22. Wstęp 30 zł. Zaproszenia wydaje dyrekcja Kawiarni: Do tańca przygrywać będzie najlepszy zespół jazzowy „Da Capo" pod dyr. M. Raczyńskiego. A więc do soboty.

Wielka Zabawa Taneczna w Pow. Radzie Zw. Zawodowych

Pow. Rada Zw. Zaw. urządza w sobotę, dnia 15 września 1945 roku, Wielką Zabawę Taneczną w sali własnej (2-ga Aleja Nr. 43). Przygrywać będzie doborowa orkiestra. Wstęp 30 zł. Bufet obficie zaopatrzony. Ceny niskie.

Zabawa ogrodowa

Pod protektoratem Miejskiej Rady Narodowej w Częstochowie w niedzielę, dnia 16 września odbędzie się Zabawa Ogrodowa na cele Społeczno-Kulturalne. Moc miłych niespodzianek. Loteria fantowa — każdy los wygrywa. Koła zręczności, — Tańce. — Koncert orkiestry i wiele, wiele atrakcji. Początek o godzinie 2 po poł.

Kronika sportowa

Ostateczne ukształtowanie się tabeli II Grupy

Meczem Victoria — Burza (9:1) zakończone zostały rozgrywki eliminacyjne w II grupie. Tabela tej grupy ukształtowała się ostatecznie jak następuje:

1)	WKS Orzeł	18 pkt.	86 : 8 br.
2)	Victoria	18 pkt.	71 : 10 br.
3)	Kolejowy	11 pkt.	29 : 38 br.
4)	Burza	8 pkt.	18 : 37 br.
5)	Legion	5 pkt.	21 : 56 br.
6)	Błękitni	0 pkt.	5 : 81 br.

W 30-tu meczach tej grupy padło 230 bramek.

Rozgrywki o tytuł eliminacyjnego mistrza na rok 1945

Wydział Gier i Dyscypliny OZPN postanowił na ostatnim posiedzeniu dokonać rozgrywek o tytuł eliminacyjnego mistrza Okręgu na 1945 rok. Rozgrywki te przeprowadzą między sobą pierwsze drużyny każdej grupy. Ponieważ w grupie II WKS Orzeł oraz Victoria posiadają równą ilość punktów, przeto drużyny te rozegrają jeszcze jedno, decydujące już spotkanie, o pierwsze miejsce. Spotkanie to wyznaczone zostało na niedzielę 23 b. m. Terminarz rozgrywek o mistrzostwo eliminacyjne Okręgu przedstawia się, jak następuje: 23 b. m. Unia (Radomsko) — Skra, 30 b. m. Mistrz II Grupy — Unia, 7.10.— Skra — Mistrz II Grupy. 14.10. — Skra — Unia, 21.10 — Unia — Mistrz II Grupy 28.10 — Mistrz II Grupy — Skra. Kluby wymienione na pierwszym miejscu są gospodarzami. 5 proc. kasy pójdzie na rzecz odbudowy stadionu.

Ustalenie klasy A

Wydział Gier i Dyscypliny OZPN postanowił utworzenie klasy A naszego Okręgu z 6-ciu klubów. Z Grupy I wejdą Skra i Stradom z Grupy II WKS Orzeł i Victoria, z Grupy III — Unia (Radomsko). O pozostałe miejsce w klasie A dokonane zostaną rozgrywki pomiędzy trzecimi drużynami z Grup I i II, oraz drugą drużyną z Grupy Prowincjonalnej, a więc CKS, Kolejowy KS oraz WKS Wieluń. Terminarz tych rozgrywek wylosowany został, jak następuje: 23 b. m. WKS Wieluń — Kolejowy, 30 b. m. — CKS — WKS Wieluń, 7.10. — Kolejowy — CKS, 14.10 — Kolejowy — WKS Wieluń 21.10. — KKS Wieluń — CKS. 28.10 — CKS — Kolejowy. Decyzja ta spowodowana została mniejszą ilością drużyn w Grupie Prowincjonalnej. Podobnie, jak w rozgrywkach o tytuł eliminacyjnego mistrza Okręgu na rok 1945, część kasy w wysokości 5 proc. pójdzie na rzecz odbudowy stadionu co pozwoli otoczyć boisko drucianą siatką. Zainstalowanie takiej siatki przyczyni się do estetycznego wyglądu stadionu oraz porządnego oddzielenia publiczności od graczy.

Mecz Polonia (Piekary) — WKS Orzeł

W niedzielę 16 b. o godz. 17-ej na Stadionie Miejskim WKS Orzeł spotka się z Mistrzem IV Grupy Śląska — Poliną (Piekary), która dała się już poznać Częstochowie z meczu z Victorią.

—o—

Kronika kielecka

Uruchomienie Kursu Świetlicowego

Staraniem Kuratorium Okręgu Szkolnego przy współudziale Urzędu Inf. i Propagandy Województwa Kieleckiego uruchomiony został: 2-tygodniowy Kurs Świetlicowy dla wszystkich, którzy pragną pracować jako kierownicy świetlic i zespołów świetlicowych w świetlicach na terenie m. Kielc, Województwa Kieleckiego wzgl. na Ziemiach Zachodnich Polski.

Warunki przyjęcia na kurs: ukończ. 4 kl. gimn. lub równorzędnych, wiek od 18 lat, skierowanie pisemne na kurs, wystawione przez Miejski Oddz. Inf. Prop. (Kielce, ul. Sienkiewicza 32), albo przez Inspektora Szkolnego, Organizacje Społeczne, Partie Polityczne lub Milicję Obywatelską.

Uczestnicy kursu otrzymają całodzienne wyżywienie, zamiejscowi są zakwaterowani w internacie kursu.

Nauka odbywa się codziennie od godz. 8-17, z przerwą obiadową od godz. 12-15. Z ukończenia kursu zostaną wydane świadectwa.

Zgłoszenia osobiste przyjmuje Kierownictwo kursu w godz. urzędowania, Dom Kultury, pokój nr. 12, (Tel. nr. 16-16).

Rozwój szkolnictwa rolnego w woj. kieleckim

Wydział oświaty przy woj. urz. ziemskim w Kielcach przeprowadza akcję organizowania i prowadzenia szkół rolniczych, uniwersytetów ludowych, oraz wychowania społecznego.

Dla potrzeb szkolnictwa ludowego wydzielono 245 ośrodków, z czego na szkoły gminne męskie i żeńskie 195, na szkoły powiatowe 22, na licea i gimnazja 11, na uniwersytety ludowe 9, na szkoły specjalne 8.

Z wydzielonych ośrodków rolnych przejęto dotychczas 94, w których uruchamia się: 68 gminnych szkół rolniczych, 16 powiatowych, 7 gimnazjów i liceów rolniczych, oraz 3 uniwersytety ludowe. Przejęto również 8 istniejących przed wojną szkół rolniczych. Organizacja szkół rolniczych napotyka na trudności z powodu braku odpowiednich sił nauczycielskich.

Kielce w rocznicę napadu niemieckiego

Celem upamiętnienia historycznej chwili wybuchu wojny polsko-niemieckiej w Domu Kultury Robotniczej w Kielcach odbyła się dnia 1 września b. r. uroczysta akademia. Przemówienie okolicznościowe wygłosił wicewojewoda Urbanowicz. Mówca, przypominając tragiczne dni września 1939 r., a następnie zmagania, które po 5-ciu latach przyniosły w rezultacie zwycięstwo i wolność, nawiązał do ziem zachodnich i zaznaczył z naciskiem, że naród polski ziemie te zaludni i zagospodaruje. Następnie przemawiał mgr. Kutrzeba, który dając historyczny rys strasznych przeżyć narodu polskiego, wykazał ostatnie osiągnięcia młodego Państwa na wszystkich polach. W części artystycznej wystąpił chór reprezentacyjny Polskiego Związku Zachodniego z Krakowa, który pod dyrekcją Mariana Buszka wykonał „Gaude Mater Polonia", pieśń rycerską „Moniuszki i Jadę od Berlina". W dalszej części programu artysta dramatyczny Wł. Helleński wystąpił z podniosłą recytacją a orkiestra symfoniczna pod kier. Mariana Stroińskiego wykonała szereg utworów Paderewskiego i Moniuszki. (Z)

Reakcja w dobie okupacji i dziś

Staraniem I-szej Miejskiej Świetlicy w Kielcach, ul. Bandurskiego 33 odbywają się w każdą środę o godz. 18 odczyty na tematy aktualne.

W środę, dnia 24 sierpnia odbył się odczyt ob. Kaczmarskiego w Wojew. Urzęd. Inform. i Propag. na temat „Reakcja w dobie okupacji i dziś".

Prelegent w zwartych, mocnych słowach scharakteryzował niechlubną działalność reakcji w okresie klęski wrześniowej i w czasie okupacji ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwej dla naszej państwowości obecnej akcji antydemokratycznych żywiołów reakcyjnych, które są na żołdzie niemieckim i prowadzą walki bratobójcze oraz organizują bandyckie wystąpienia przeciwko niewielkiej grupie pozostałych przy życiu Żydów.

Akcja ta dąży do zaszkodzenia Polsce na arenie międzynarodowej z korzyścią dla Niemiec.

Wystawa obrazów i odczyt Marcęlego Nałęcz-Dobrowolskiego

Dnia 16.VIII otwarta została w sali Kieleckiego Klubu Morskiego, obecnie przeniesiona do kawiarni „Latony" wystawa obrazów p. t. „Uśmiech Wiosny i Lata w Kielcach 1945 r. Wystawę 20 akwarel, jak również odczyt autora książki o Wiciu Stwoszu należy stanowczo zaliczyć do wystąpień nie tylko pożądanych, lecz koniecznych w takim mieście, jak Kielce, które gości w swych murach dużo artystów. Wystawione akwarele są cenne dla Kielc, ponieważ barwnie ilustrują piękno miasta. Nie każde miasto europejskie może pochwalić się taką ilustracją, jak Warszawa w obrazach Cannalettea lub Bacciarelli'ego, Pokazanie kilku zakątków Kielc w okolicach Katedry i Zamku łącznie z widokami z parku stanowi jednak bardzo mało w stosunku do bogactwa motywów miejskich. Autor mógłby prawdopodobnie dać dużo więcej charakterystycznych obrazów Kielc przy doskonałym ujęciu perspektywy architektonicznej, co nie zawsze można znaleźć w rysunkach miast. Umiejętna technika w pokazaniu gry światła i cieni oraz „mokra" woda wykazują swobodne i wytrawne traktowanie akwareli przez artystę. Czyżby miasto nie mogło skłonić Nałęcz-Dobrowolskiego do stworzenia dalszej znacznie większej serii obrazów Kieleckich. — ażeby na zawsze ostała się niezbędna pamiątka widoku miasta po kataklizmie sześciu lat wojny, a przed nową erą jego rozwoju?... (Z)

Opole, pupil Częstochowy

Z końcem sierpnia bawili w naszym mieście delegaci Inspektoratu Szkolnego Ziemi Opolskiej, którzy zwrócili się do tut. Wydziału Kultury i Oświaty o pomoc kulturalno-oświatową dla miasta i powiatu Opole. W wyniku konferencji, Częstochowa patronat ten przyjęła, postanawiając przeprowadzić również ogólną, akcję pomocy Ziemi Opolskiej.

Częstochowie przypadło w udziale zadanie „opiekowania się" miastem i powiatem Opole, które przez tyle wieków cierpiały pod jarzmem ucisku germańskiego. Zaszczyt to nie lada, ale zarazem i odpowiedzialność. Nie wolno nam ograniczać się do pięknych słów tylko i... tłumnych wyjazdów „na szaber". Musimy obowiązek swój wypełniać sumiennie i ochotnie, szczerze i... celowo. Żeby opieka nasza nad tym odzyskanym dziecięciem przyniosła mu naprawdę pożytek i wyszła mu na zdrowie. Żeby kiedyś historia nie napiętnowała nas mianem chytrego, chciwego opiekuna...

Zostaliśmy opiekunami Opola. Nie od rzeczy więc będzie zapoznać się trochę z rodowodem naszego pupila.

Jest to starożytna osada, wzmianki o niej spotykamy już w X wieku. Według tradycji, św. Wojciech miał tu nauczać w r. 984 i założyć kaplicę, której Klemens, biskup wrocławski, darował cząstkę drzewa z Krzyża św.; stąd pochodzić ma herb miasta, mający pół orła polskiego i pół krzyża. Zawiązkiem miasta był gród na wzgórzu, na którym stanęła wspomniana kaplica, późniejszy kościół parafialny. Pod osłoną grodu i jego obwarowań na nizinie nad Odrą zaczęła budować się osada.

W r. 1228 otoczono miasto murem. Napad Tatarów w r. 1241 nie dosięgnął Opola. Od r. 1273 miasto staje się stałą rezydencją książąt i stolicą księstwa. W r. 1327 otrzymało Opole od ks. Bolka prawo nowotarskie (niemieckie). W wojnie między ks. Władysławem a książętami krakowskimi i mazowieckimi spalone zostały przedmieścia Opola. Kazimierz Wielki 1335 zrzekł się pretensji do tego grodu.

Jagiełło oblegał Opole (1396) bez powodzenia.

W r. 1532 zmarł Jan II, ostatni książę opolski i księstwo weszło w skład korony czeskiej, a z nią dostało się pod władzę cesarzy niemieckich. W r. 1740 zabrały Opole wraz ze Śląskiem Prusy.

Miasto cierpiało wiele od wojen i pożarów. W r. 1643 zdobyli je Szwedzi. Jan Kazimierz, uchodząc z kraju przed Szwedami, tu szukał schronienia. Pamiątką jego pobytu są przechowane dotąd (t. j. do czasu wybuchu wojny światowej; nie miałem możności sprawdzenia, czy nie uległy obecnie zniszczeniu) przywileje, jakie wydał kupcom miejscowym. Wojska rosyjskie zajmowały Opole w czasie wojny 7-letniej. Pożary 1501 i 1615 zniszczyły całe miasto, 1680 wyludniło je straszliwe morowe powietrze...

Jak widać z tej garści szczegółów, pupil nasz nie potrzebuje wstydzić się swego rodowodu. To nie jakieś pierwsze lepsze miasto amerykańskie, zbudowane na poczekaniu, miasto bez przeszłości i pamiątek. Nie można go traktować z góry, protekcjonalnie, dlatego tylko, że biedne teraz i zniszczone. Tym bardziej, że pamiątki te świadczą wymownie o polskim pochodzeniu miasta i polskiej jego przeszłości. Opiekujmy się więc nim godnie, jak przystało na dobrych opiekunów. W pierwszym rzędzie dajmy książki spragnionej słowa polskiego dziatwie opolskiej, obejmujmy chętnie placówki, jakie tam na nas czekają i twórzmy nowe; nie dla zysku tylko i korzyści osobistej, ale po to, żeby zagospodarować czym prędzej ten najbliższy nam kawał ziemi śląskiej. Idźmy tam z otwartym sercem i rękami, które nie brzydzą się pracą. Poznawajmy się bliżej wzajemnie. I tępmy bez litości szabrownictwo, gdziekolwiek i w jakiejkolwiek spotkamy je postaci. A potem — jako odpowiedź na słowa powątpiewania i lekceważenia — przedstawmy światu rezultat naszego wspólnego wysiłku

Seban.

Nowe podręczniki szkolne

Min. Oświaty informuje, że Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych podjęły druk podręczników na rok szk. 1945/46. Dotąd ukazały się drukiem:

1. Falski M. Elementarz dla szkół miejskich str. 160, cena 38 zł. (łącznie z zeszytami zadań).

2. H. Szipper, T. Wojeński — Ku lepszej przyszłości, czytanki polskie dla starszej młodzieży szkół powszechnych i kursów dla dorosłych, str. 317, cena zł. 25.

W druku znajdują się:

1. M. Falski — 6 zeszytów „Zadań elementarzowych" (dla miast);

2. M. Falski — Elementarz dla szkół wiejskich;

3. M. Falski — 6 zeszytów „Zadań elementarzowych" (dla wsi);

4. A. Rusiecki, Z. Zarzecki, Z. Chwiałkowski, W. Schayer — Arytmetyka dla kl. I.

5. A. Rusiecki, Z. Zarzecki, Z. Chwiałkowski, W. Schayer — Arytmetyka dla klasy II.

6. A. Rusicki, Z. Zarzecki, Z. Chwiałkowski, W. Schayer — Arytmetyka dla klasy III.

7. G. Wuttke i A. Zalewska — Podrecznik geografii i przyrody dla klasy III.

8. K. Jastroch — Readings About England and America.

9. Przejściowe plany godzin i programy na rok szk. 1945/46 dla kl. V — VII szk. powsz. i I kl. gimnazjum.

W przygotowaniu do druku znajdują się podręczniki języka polskiego i matematyki dla kl. IV, V, VI i VII, geografii i przyrody dla IV kl., botaniki dla VII kl., języka angielskiego, francuskiego i rosyjskiego dla VI i VII kl. szk. powszechnej oraz I kl. gimnazjalnej, historii dla V, VI i VII kl., zoologii, nauki o człowieku i matematyki dla gimnazjum.

W druku znajdują się pierwsze tomiki biblioteczki popularno - naukowej, dalsze są w przygotowaniu do druku. Poza P. Z. W. S. podjęły działalność wydawniczą w zakresie podręczników i pomocy szkolnych: Instytut Wydawniczy „Nasza Księgarnia", Spółdz. Wydawnicza „Czytelnik" oraz szereg firm wydawniczych. Podręczniki będą się ukazywać w ciągu najbliższych miesięcy.

Wobec tego Ministerstwo Oświaty ostrzega przed nabywaniem po cenach spekulacyjnych podręczników sprzed 1939 r., z których większość okaże się nieprzydatna w nauce szkolnej.

Koncert prof. S. Nawrockiego odbędzie się za tydzień

Z powodu niedyspozycji jednego z artystów, mających wziąć udział w zapowiedzianym na sobotę dnia 15 b. m. koncercie prof. Stanisława Nawrockiego, koncert ten zostaje przeniesiony na sobotę, dnia 22 b. m.

Teatry Miejskie

Dziś w piątek 14 b. m. o godz. 19-ej w dużej sali Teatrów Miejskich nieodwołalnie ostatnie przedstawienie komedii w 3 aktach D. Niccodemiego w tłum. J. Iwaszkiewicza p. t. „Gałganek". Na czele obsady premierowej J. Łukowska w roli tytułowej i A Kwiatkowski w głównej roli męskiej Reżyseria: Artura Kwiatkowskiego. Dekoracje: Władysława Wagnera.

Bilety do nabycia w kasie Teatru od godz. 10-ej do 12-ej i od 14-ej do rozpoczęcia przedstawienia.

„Ludzie na krze" w Teatrze Miejskim

W sobotę, dn. 15 b. m. Dyrekcja Teatrów Miejskich występuje z premierą głośnej sztuki W. Wernera p. t. „Ludzie na krze". Sztuka ta porusza najżywotniejsze problemy społeczne tuż sprzed wojny i ukazuje w szeregu pełnych napięcia dramatycznego, scen starcie dwóch pokoleń, rodziców i dzieci, w ich pojęciach i zapatrywaniach

»Jeńcy« L. Rydla w Częstochowie

Artyt. kier. W. Siemaszkowa, reżyseria W. Woźnik, dekoracje T. Boguszewska.

Dziwnym wydaje się, że publiczność częstochowska, która tak tłumnie uczęszcza na wszelkiego rodzaju i o bardzo różnym poziomie rewie i rewietki z udziałem mniej lub więcej znanych osobistości aktorskich, zlekceważyła sztukę Lucjana Rydla „Jeńcy". Przecież afisze gęsto na murach miasta rozlepione starannie i wyczerpująco poinformowały o ideologii i nieprzemijającej w odniesieniu do charakteru niemieckiego aktualności „Jeńców". Przecież nazwisko Wandy Siemaszkowej i renoma artystów scen krakowskich posiada swoja wymowę! Ponadto szereg pism z „Odrodzeniem" na czele sztukę, graną już w kilku miastach, sklasyfikowało dodatnio. Abstrahując zresztą od momentu atrakcyjnego sztuki, należało uznać moment manifestacyjny uczestniczenia w niej.

Treść, jakkolwiek uboga, miejscami naiwna, miejscami patetyczna, charakteryzuje wyraźnie psychikę niemiecką w jej cechach niezmienionych na przestrzeni dziesięciu wieków. Krwawy wódz niemiecki Hado z niemieckiego grodziszcza z X wieku, wzniesionego na ziemiach słowiańskich między Odrą a Łabą, doczekał się i w wieku XX rozlicznych wcieleń, żona jego Gerta odżyła w wielu wydaniach sadystycznie znęcających się nad współczesnymi niewolnicami z okresu panowania hitlerowskiego w Europie.

I podobnie, jak skończyła się hegemonia Hadona na zaścielanych przezeń trupami, łupionych i palonych ziemiach i sadybach słowiańskich tak runął do stóp polskich Zakon Krzyżacki na polach Grunwaldu, tak upokorzony został Wilhelm, tak przeminął Hitler! Czy hydra niemiecka straciła tym razem zdolność do odrastania, czy świat dotrze do ogniska zaborczych instynktów i zamieni je w popiół, czy z tego popiołu nie odrodzi się Feniks niemieckości — na pytania te odpowie historia.

Wykonawcy wybrnęli na ogół zwycięsko ze swego trudnego, zważywszy charakter i technikę pisarską utworu, zadania. Sztuka pisana wierszem i nie wolna od patosu zmusza poniekąd aktorów do recytowania raczej swoich kwestii. Wypływa z intencji autora, że ślepy dziad lirny Dembiec, mimo sędziwego wieku i przecierpianych dopiero co tortur, przemawia spiżowym głosem. W interpretacji, zwłaszcza w dialogach dwóch sióstr — branek słowiańskich w niewoli niemieckiej, wyczuwa się mistrzowski wpływ Wandy Siemaszkowej.

Dekoracje, jak to bywa w teatrze o charakterze objazdowym, w dodatku w obecnym czasie, nader skąpe ale celowe.

S. Z.

Autografy Chopina wydobyte z gruzów

Warszawa (Polpress). — Instytut Fryderyka Chopina, dzięki usilnej i pełnej poświęcenia pracy urzędników Banku Handlowego, wydobył z gruzów następujące autografy Chopina:

1) list do Rodziców, pisany z Kowalewa, 2) list do Rodziców z dn. 10 sierpnia 1824 r., 3) list do Fontany, datowany „Piątek". 4) dwie własnoręczne dedykacje z r. 1833 z nut, ofiarowanych Józefowi Nowakowskiemu oraz list do Chopina od Elsnera z r. 1832 i list Paer'a, polecający Chopina (z r. 1831).

Zapisy do Akademii Nauk Politycznych

Warszawa (Polpress).— Sekretariat Akademii Nauk Politycznych przeniesiony został do własnego gmachu przy ul. Wawelskiej (wejście od ul. Reja 7) i czynny jest codziennie od godz. 16-ej do 17-ej.

Rektor A. N. P. dr. E. Reyman przyjmuje w tych samych godzinach w środy i czwartki.

Rejestracja słuchaczów trwa w dalszym ciągu, przy czym zarejestrowani słuchacze winni w terminie do 20 września uiścić opłatę wstępną, względnie opłaty egzaminacyjne.

Egzamin ogólny odbędzie się w końcu września, dyplomowy zaś w październiku roku bieżącego.

Wystawa fotografii zniszczeń w ZSRR

W lokalu Towarzystwa Przyjaźni Polsko Rosyjskiej w Krakowie otwarto wystawę fotografii dokumentalnej, obrazującej zniszczenie wojenne, dokonane przez niemców w Związku Radzieckim oraz wspaniałe postępy odbudowy na tych terenach. (Polpress).

„ZAIKS" komunikuje...

W celu zorganizowania ochrony praw spadkowych rodzin zmarłych twórców w zakresie praw autorskich, „ZAIKS" zarządził rejestrację wszystkich przebywających obecnie w Polsce spadkobierców i posiadaczy praw autorskich: dramaturgów, komediopisarzy, autorów rewiowych itd. Dotyczy to zarówno przedwojennych autorów i kompozytorów, jak i zmarłych w czasie wojny. Adresy należy zgłaszać do Związku Autorów, Kompozytorów i Wydawców, „ZAIKS", Warszawa, Chmielna 25 m. 15. (Polpress).

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE

Starostwo Powiatowe Kieleckie
Nr L. I./45/45.

Zawiadomienie

W związku z zarządzeniem Izby Lekarskiej w Krakowie z dnia 11 lipca 1945 r. L. dz. 1010/45. Lekarz Powiatowy w Kielcach wzywa wszystkich lekarzy z terenu miasta Kielc i powiatu kieleckiego do niezwłocznego złożenia w biurze Lekarza Powiatowego Kielce, ul. Mickiewicza 12 — dwu egzemplarzy fotografii formatu 5x6 cm w celu uzyskania legitymacji członkowskiej dla lekarzy.

Starosta Powiatowy (-) Chachaj.

Nr O. 5196/1/45.

Obwieszczenie

Prezydenta Miasta z dnia 11 września 1945 r. o opłatach za używanie wody i korzystanie z kanałów na obszarze gminy miejskiej Częstochowy.

W związku z obwieszczeniem moim z dnia 29 sierpnia 1945 r. o opłatach za używanie wody i korzystanie z kanałów na obszarze gminy miejskiej Częstochowy wyjaśniam, co następuje:

1) Podana w końcowych ustępach obwieszczenia opłata w wysokości 10 proc. miesięcznie od komornego za wodę i 10 proc. za kanały dotyczy wyłącznie nieruchomości niepołączonych z miejską siecią wodociągową i kanalizacyjną, a położonych przy tych ulicach, przez które przechodzą przewody wodociągowe i kanalizacyjne:
2) Nowa taryfa opłat zostaje wprowadzona do rachunków, otrzymywanych przez właścicieli nieruchomości względnie administratorów domów po dniu 1 września 1945 r.;
3) Właściciele względnie administratorzy domów obowiązani są w myśl art. 7 ust. 3 Ustawy o ochronie lokatorów z dnia 11.I..1924 roku w brzmieniu obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 4 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 297) okazywać lokatorom otrzymane nakazy zapłaty za wodę i korzystanie z kanałów oraz ustalać z nimi sposób rozłożenia tych opłat na poszczególnych lokatorów.

Na skutek zalecenia Miejskiej Rady Narodowej. Dyrekcja Wodociągów i Kanalizacji przeprowadzać będzie kontrolę rozkładania opłat za wodę i korzystanie z kanałów w poszczególnych domach na lokatorów.

Częstochowa, dnia 11 września 1945 r.

Prezydent Miasta (-) Dr T. J. WOLAŃSKI.

Oddział Drogowy P. K. P. w Częstochowie
ogłasza

Przetarg nieograniczony

1) na roboty związane z częściową odbudową spalonego budynku Magazynu Zasobów na st. Częstochowa Osobowa;
2) na roboty związane z uruchomieniem filtra wodnego dla wieży ciśnień na st. Częstochowa Towarowa.

Materiały do robót do punktu 1-go dostarczy przedsiębiorca, oprócz cementu i dachówki, które dostarczy P. K. P., do punktu 2-go całkowicie przedsiębiorca.

Otwarcie ofert odbędzie się w Oddziale Drogowym dnia 17 września rb. o godzinie 10 rano.

Wadium w wysokości, do punktu 1-go, zł 2057 i do punktu 2-go zł 927, należy wpłacić na oddzielnych dwóch kwitach przed przetargiem w Kasie Stacyjnej st. Częstochowa.

Kwity z Kasy należy załączyć do oferty.

Ślepe kosztorysy można otrzymać w Oddziale Drogowym w referacie Technicznym przy ul. Aleja Wolności Nr 21. O
247 **Naczelnik Oddziału Drogowego.**

Redaktor naczelny: Z. Fabisiak. Wydawca: Wojewódzki Urząd Informacji i Propagandy. Redaktor odpowiedzialny: Mgr. W. Nowicki.

Wydawnictwo i Redakcja „Głosu Narodu", III Aleja 52. Tel. 2245 i 2249. Za terminowy druk ogłoszeń Wydawnictwo nie odpowiada. Redakcja rękopisów nie zwraca.